

Dinî Geleneklerde Bir Mucize Motifi Olarak

Su Üzerinde Yürüme

Editörler

Talha Fortacı & Abdullah Muaz Güven

Yazarlar

Yakup Akyüz - Talha Fortacı - Abdullah Muaz Güven
Mehmet Masatoğlu - Yetkin Karaoğlu - Mesut Can
Salih Çinpolat - Yakup Pekdoğru

Dinî Geleneklerde Bir Mucize Motifi Olarak

SU ÜZERİNDE YÜRÜME

Editörler

Talha Fortacı & Abdullah Muaz Güven

Yazarlar

Yakup Akyüz - Talha Fortacı - Abdullah Muaz Güven

Mehmet Masatoğlu - Yetkin Karaoğlu - Mesut Can

Salih Çinpolat - Yakup Pekdoğru

E-ISBN: 978-625-382-392-4

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.
Bu kitap elektronik ortamda yayımlanmaktadır.

Yayın Koordinatörü: Ferit RESULOĞULLARI

Kapak Tasarımı & Mizanpaj: Samet TORUN

Baskı: Ankara, Ağustos 2026

Materyal Türü: Elektronik Kitap (Çevrim içi / Web tabanlı)

Elektronik Yayın Formatı: PDF

Elektronik Yayın Tipi: Adobe Ebook Reader

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetkyayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

Dinî Geleneklerde Bir Mucize Motifi Olarak

Su Üzerinde Yürüme

Editörler

Talha Fortacı & Abdullah Muaz Güven

Yazarlar

Yakup Akyüz - Talha Fortacı - Abdullah Muaz Güven
Mehmet Masatoğlu - Yetkin Karaoğlu - Mesut Can
Salih Çinpolat - Yakup Pekdoğru

Ankara 2026

Editörler Hakkında

Talha Fortacı

2016 yılında Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun olan Fortacı, ikinci lisans eğitimini 2015 yılında Anadolu Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde tamamlamıştır. Yüksek lisans derecesini 2017 yılında “Nestûrî Kilisesi (Başlangıçtan günümüze)” başlıklı teziyle Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde, doktora derecesini ise 2022 yılında “Tevhitçi bir Hristiyan olarak Michael Servetus ve Hristiyanlık anlayışı” isimli teziyle Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde almıştır. Akademik kariyerine 2015 yılında Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi'nde Araştırma Görevlisi olarak başlamış, 2024 yılında aynı fakülteye Doktor Öğretim Üyesi olarak atanmış ve Haziran 2025'te Doçent unvanını almıştır. TÜBİTAK 2214/A kapsamında 2021-2022 eğitim öğretim döneminde Hollanda Apeldoorn Teoloji Üniversitesi'nde misafir araştırmacı olarak bulunmuştur. Bilimsel kariyeri boyunca uluslararası düzeydeki “PRAYTICIPATE” adlı COST aksiyonu projesinde ve “Şehir Olgusunun İlahiyat Disiplinleri Açısından Değerlendirilmesi” başlıklı ulusal projede araştırmacı olarak yer almıştır. Talha Fortacı, dinler tarihi ve Hristiyanlık teolojisi üzerine yürüttüğü lisans ve lisansüstü düzeydeki derslerin yanı sıra, uluslararası hakemli dergilerde editörlük ve yardımcı editörlük görevlerini de aktif olarak sürdürmektedir. Akademik görevlerinin yanı sıra, 2024 yılında başladığı Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekan Yardımcılığı görevine halen devam etmektedir.

Abdullah Muaz Güven

2009 yılında Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde 2017 yılında “Sahâbe-i Kirâm'ın Hz. Peygamber İçin Yazdıkları Mersiyeler” başlıklı teziyle yüksek lisansını tamamladı. 2021 yılında “Müstakim-zâde Süleyman Sa'deddin Efendi'nin Kânûnu'l-Edeb Tercümesi (Tahkik 3. ve 4. Cilt)” başlıklı teziyle doktor ünvanını aldı. 2009-2015 yılları arasında Konya'nın Seydişehir ilçesinde Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni olarak görev yaptı. 2016 yılından bu yana Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde Türk İslâm Edebiyatı Anabilim Dalı'nda görevini sürdürmekte, çeşitli uluslararası hakemli dergilerde editör, alan editörü ve mizanpaj editörü olarak çalışmaktadır.

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....9

Giriş: Mitler, Mucizeler ve
Su Üzerinde Yürümeye Dair 13

Yakup Akyüz & Talha Fortacı

I
Mitolojilerde Su Üzerinde Yürüme Motifi..... 43

Yakup Akyüz

II
Budist Gelenekte
Su Üzerinde Yürüme Motifi 97

Mehmet Masatoğlu

III
Japon Dinî Geleneklerinde
Su Üzerinde Bulunma:
Varoluş, Geçiş ve Kutsal Meşruiyet..... 135

Yetkin Karaoğlu

IV
Yahudilikte
Sudan Geçme-Suda Yürüme Mucizeleri.....173

Salih Çinpolat

V

Hristiyanlık Geleneğinde

Su Üzerinde Yürüme Motifi 193

Talha Fortacı

VI

İslâm Tarih Geleneğinde

Su Üzerinde Yürüme Motifi235

Mesut Can

VII

İslâm Tasavvuf Geleneğinde

Su Üzerinde Yürüme Motifi 293

Yakup Pekdoğru

VIII

Edebî Metinlerde

Su Üzerinde Yürüme Motifi 319

Abdullah Muaz Güven

ÖN SÖZ

İnsanlık tarihinin en köklü ve evrensel imgelerinden biri olan su, hayatın kaynağı, kozmik rahim ve saflığın simgesi olduğu kadar tekinsiz derinlikleri, fırtınaları ve yutucu gücüyle de kaosu ve aşılmaz beşerî sınırları temsil etmiştir. İnsanoğlu tarih boyunca katı toprağı kendi eylem alanı olarak belirlemiş, akışkan ve değişken olan suyun karşısında ise daima acziyetini hissetmiştir. İşte bu kuramsal ve ontolojik sınır çizgisinde, doğanın çözücü gücüne meydan okuyarak suların üzerinde batmadan, vakarla yürüyebilmek, lafzi bir mucize olmanın çok ötesinde, kaosa karşı düzenin, maddeye karşı aşkın ruhun ve ilahi iradenin mutlak zaferini ilan eden evrensel bir arketip haline gelmiştir.

Elinizdeki bu editoryal yapıt, farklı coğrafya, medeniyet ve inanç havzalarında ortak bir kırılma anı olarak karşımıza çıkan bu sıra dışı motifin izini sürmek amacıyla kaleme alınmıştır. Kitap, dar kalıplara sıkışmış pozitivist ya da indirgemeci yaklaşımları bütünüyle reddederek su üzerinde yürüme anlatılarının arkasındaki toplumsal işlevleri, cemaatlerin kimlik inşasını, dogmatik sınır savaşlarını ve kutsal şahsiyetlere atfedilen aşkın ontolojik statüyü disiplinler arası bir vizyonla masaya yatırmaktadır. Asya'nın mistik geleneklerinden Semitik dinlerin teolojik gövdesine uzanan bu geniş soluklu çalışma, her biri alanında uzman araştırmacıların titiz incelemeleriyle şekillenmiştir.

Çalışmanın teorik altyapısı, Prof. Dr. Yakup Akyüz ve Doç. Dr. Talha Fortacı tarafından kaleme alınan giriş bölümünde ortaya konmuştur.

Mitolojilerde su üzerinde yürüme motifini incelediği ilk bölümde Prof. Dr. Yakup Akyüz, Yunan mitolojisinden Hint, Uzak Doğu, Antik Yakın Doğu (Sümer ve Mısır), İskandinav, Türk ve Mezoamerika (Maya-Aztek) mitolojilerine uzanan geniş bir yelpazede ilksel su ve kaos sembolizmini

mercek altına almaktadır. Yazar, suyun kurucu bir sınır olarak nasıl korunduğunu ve bu element üzerinde tasarrufta bulunmanın antik dünyada yalnızca denizleri yöneten ilahi güçlerin tekelinde nasıl şekillendiğini evrensel mitoslar üzerinden deşifre etmektedir.

Asya'nın derin mistik iklimine göz atan Doç. Dr. Üyesi Mehmet Masatoğlu, Budist gelenekte su üzerinde yürüme motifini ele aldığı ikinci bölümde erken metinlerden Mahayana metinlerine uzanan bir hat çizmektedir. Bu incelemede su üzerinde yürümenin dışarıdan bir lütuftan ziyade, çileci pratikler, derin zihinsel yoğunlaşmalar ve nefis terbiyesi neticesinde fiziksel evrenin prangalarını aşan aşkın yogik yetilerin bir tezahürü olarak nasıl okunduğu başarıyla ortaya konmaktadır.

Kitabın üçüncü bölümünde Dr. Öğr. Üyesi Yetkin Karaoğlu, Şintoizm, yerel kamiler, Budist senkronizasyonlar ve halk inanışları ekseninde Japon dinî geleneklerinde su üzerinde yürüme motifinin kazandığı özgün karakteri masaya yatırmaktadır. Doğa güçleriyle kurulan mistik bağın, şamanik unsurların ve adalar coğrafyasının getirdiği deniz algısının Japon dinsel bilincinde su üstünde yürümeyi nasıl bir otorite ve ruhsal saflık nişanesine dönüştürdüğü derinlemesine analiz edilmektedir.

Semitik dinlerin kurucu metinlerine odaklanan Doç. Dr. Salih Çinpolat, dördüncü bölümde Yahudilik geleneğinde su üzerinde yürüme motifini suların yarılması, fırtınanın dindirilmesi ve kutsal tarih anlatıları bağlamında üstlendiği teofanik rollerle ele almaktadır. Yazar, tek ve aşkın bir Tanrı'nın doğa yasaları ve kozmik unsurlar üzerindeki mutlak egemenliğinin Yahudi ulusal ve dinsel kimliğinin inşasındaki kurucu işlevini titizlikle işlemektedir.

Yeni Ahit metinlerindeki o meşhur kırılma anını farklı boyutlarıyla söküme uğratan Doç. Dr. Talha Fortacı, beşinci bölümde Hristiyanlık geleneğinde su üzerinde yürüme motifini incelemektedir. Bu bölümde, anlatının kanonik

metinlerdeki yapısal farklarından apokrif ve Gnostik literatürdeki hararetli güç savaşlarına, oradan da Patristik dönem Kilise Babalarının geliştirdiği ve fırtınalı denizi Kilise'nin dünyevi sığınağı olarak kodlayan alegorik reflekslere kadar uzanan önemli bir teolojik harita sunulmaktadır.

Altıncı bölümde Doç. Dr. Mesut Can, İslâm tarih geleneğinde su üstünde yürüme motifinin izlerini sürmekte, klasik kaynaklarda hicrî birinci asrın tarihî hadiseleri bağlamında bu motifin ilk örneklerine ve tarih anlatısındaki işlevine odaklanmaktadır. Çalışmada, su üzerinde yürüme motifinin geçtiği, Sahâbe ve tâbiîn neslinden aktarılan beş hadiseye dair rivayetlerin kaynaklara kaydediliş süreçleri, müelliflerce kullanımı, anlamlandırılışı ve yorumlanışı hususları irdelenerek söz konusu merviyâtın tarihî süreçteki serencâmı ortaya konmaktadır. Yazar ayrıca, her bir örneklem özelinde gerek rivayetlerin bizatihi barındırdığı ipuçlarından gerekse günümüz ilmî verileri ve metodolojik bakış açısından hareketle ulaştığı sonuçları, yorumları ve değerlendirmeleri okuyucuya sunmaktadır.

Konunun bâtını, irfani ve velayet eksenli kırılmalarını takip eden Doç. Dr. Yakup Pekdoğru, yedinci bölümde İslâm tasavvuf geleneğinde su üzerinde yürüme motifini detaylandırmaktadır. Maddenin katılığına teslim olmayan arınmış bir nefsin, hakikat yolculuğunda kazandığı keramet olguları çerçevesinde, su üzerinde yürümenin tasavvufi tabakalardaki menkıbevi değeri ve velilerin manevi derecelerini kitlelere ilan etmedeki işlevleri derinlikli bir dille aktarılmaktadır.

Bu devasa teolojik ve tasavvufi birikimin estetik, şiirsel ve sanatsal dile nasıl tahvil edildiğini gösteren Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Muaz Güven ise çalışmanın sekizinci ve son bölümünde Türk İslâm edebiyatında su üzerinde yürüme motifinin peşine düşmektedir. Klasik şiirden Tasavvuf edebiyatına kadar geniş bir külliyatta, su üzerinde atılan mucizevi adımların hangi edebî mecazlara, aşk, sabır ve sadakat

metaforlarına dönüştüğü zengin metin analizleriyle gözler önüne serilmektedir.

Böylesine kapsamlı, titiz ve çok boyutlu bir kolektif çalışmanın ortaya çıkmasında en büyük pay, şüphesiz ki yoğun mesailerini, akademik birikimlerini ve entelektüel enerjilerini bu esere vakfeden kıymetli yazarlarımıza aittir. Her bir bölüme kendi uzmanlık alanlarının rengini vererek eseri zenginleştiren tüm hocalarımıza kalbi şükranlarımızı sunarız. Ayrıca, projemizin ham fikrinden bu kitabın basım aşamasına kadar geçen tüm zorlu süreçlerde bizlerden desteğini esirgemeyen, eserin uluslararası standartlarda ve nitelikli bir baskıyla okuyucuya ulaşmasını sağlayan saygıdeğer yayınevimize ve onun emekçi mutfak ekibine teşekkür bir borçtur. Önemli bir araştırma projesinin çatısı altında doğan ve uzun soluklu bir emeğin mahsulü olan bu yapıtın başta dinler tarihi, teoloji, kültürel antropoloji ve edebiyat alanında çalışan akademisyenler olmak üzere, tüm araştırmacılara ve lisansüstü öğrencilere ufuk açıcı yeni pencereler aralamasını, alandaki kuramsal bir boşluğu doldurarak yeni bilimsel tartışmalara güçlü ve sarsılmaz bir zemin kazandırmasını temenni ediyoruz.

Editörler

Talha Fortacı & Abdullah Muaz Güven

Karaman-2026

Giriş:

Mitler, Mucizeler ve Su Üzerinde Yürümeye Dair

Yakup Akyüz*
Talha Fortacı*

İnsanlık tarihi boyunca su hem hayatın kaynağı hem de aşılması imkânsız bir sınır olarak kolektif bilincimizde yer etmiştir. Ancak kadim anlatılar ve kutsal metinler, fizik yasalarının inancın kudreti karşısında eğildiği o büyüleyici ana yani suyun üzerinde yürüyen “seçilmiş” figürlere dair hikâyelerle doludur. Bu eylem, sadece yerçekimine bir başkaldırı değil aynı zamanda maddenin ruh karşısındaki teslimiyetini simgeleyen evrensel bir metafordur. Mitolojik arketiplerden dinlerin mucizevi anlatılarına kadar uzanan

-
- * Prof. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Karaman Türkiye, ORCID: 0000-0002-99829315, yakupakyuz70@hotmail.com.
- * Doç. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Dinler Tarihi Ana Bilim Dalı, Karaman Türkiye, ORCID: 0000-0002-6539-9302, talhafortamail.com.